

NR 04/121 KWIECIEŃ 2021

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

Parkuj właściwie

»» str. 4

SPACERY PO REGIONIE

**Ścieżkami
Miasteczka
Śląskiego**

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

Spisz się dobrze!

»» str. 8

PESA dostarczyła ostatni wagon

»» str. 3

Fot. Andrzej Zawada

Jedźmy razem

Zbliżający się maj to okazja do historycznych refleksji. W tym roku, 2 maja, obchodzimy 100. rocznicę wybuchu III Powstania Śląskiego. Metropolitalne obchody tego wydarzenia odbędą się w Bytomiu, gdzie swoją siedzibę miał Polski Komisariat Plebiscytowy.

W kalendarzu ważnych rocznic trzeba odnotować datę 1 maja 2004 roku. Tego dnia Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, co otworzyło nam drzwi do prawdziwego skoku cywilizacyjnego. Przy tej okazji warto pamiętać, że aktualnie realizowany przez spółkę Tramwaje Śląskie projekt inwestycyjny – podobnie jak poprzedni – jest współfinansowany właśnie przez Unię Europejską.

Skoro o rocznicach mowa, to odnotujmy jeszcze jedno wydarzenie sprzed lat. 3 maja przypada 20. rocznica wprowadzenia do ruchu liniowego wagonu 116Nd Citadis, czyli popularnego Karlika. Wagon przebiegał aktualnie gruntowną modernizację, o której pisaliśmy w poprzednim numerze, kiedy pierwszy zmodernizowany wagon wszedł do eksploatacji.

W ruchu liniowym jest już także ostatni z 35. nowych wagonów wyprodukowanych przez firmę PESA Bydgoszcz SA. To ostatni wagon z zamówienia podstawowego dostarczony do zajezdni w Katowicach pod koniec kwietnia. Piszemy o tym na stronie 3.

W bieżącym wydaniu naszego miesięcznika sporo miejsca poświęcamy bezpieczeństwu na drogach. Polecam artykuł o efektach lekceważenia przez kierowców samochodów zasad parkowania, co niejednokrotnie jest powodem zatrzymania ruchu tramwajowego. Ponadto zajmujemy się tematem bezpieczeństwa pieszych, które – o czym się nie zawsze pamięta – w dużej mierze zależy od nich samych. Po lekturze tych tekstów nasuwa się oczywisty wniosek, że najważniejsze są wzajemny szacunek i zrozumienie – nie tylko na drogach, ale i w życiu codziennym.

Przed nami majówka – krótki czas wypoczynku i szansa na oderwanie się od codzienności. Życzę miłej lektury, zachęcam do bezpiecznych spacerów i odkrywania ciekawych miejsc w najbliższej okolicy.

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Pracownicy Spółki odznaczeni

Jak co roku zasłużeni pracownicy spółki Tramwaje Śląskie zostali uhonorowani odznakami wewnętrzzakładowymi „Zasłużony pracownik komunikacji tramwajowej”. Z powodu obostrzeń sanitarnych uroczystość wręczenia odznaczeń wyglądała nieco inaczej niż zwykle.

Odnaki „Zasłużony pracownik komunikacji tramwajowej” co roku przyznawane są zasłużonym pracownikom spółki Tramwaje Śląskie S.A. Zwykle ich wręczenie odbywa się w listopadzie w trakcie obchodów święta patronalnego tramwajarzy – Kartarzyńki. W 2020 roku, ze względu na sytuację pandemiczną, uroczystość nie odbyła się. Odnaczenia wręczone zostały w poniedziałek 26.04.2021 r.

Aby zachować zasady bezpieczeństwa epidemicznego, skromne uroczystości zostały zorganizowane w poszczególnych rejonach – w Będzinie, Katowicach, Bytomiu i Gliwicach – oraz w siedzibie Spółki w Chorzowie. Łącząc się z rejonami za pośrednictwem Internetu Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bolesław Knapik zwrócił się do wszystkich odznaczonych:

– Dziękuję Państwu za wiele lat rzetelnej pracy na rzecz komunikacji tramwajowej. W sposób szczególny dziękuję za ostatni rok – niezwykle trudny ze względu na pandemię koronawirusa – wymagający jeszcze większego zaangażowania i wysiłku, by sprostać postawionym przed Państwem zadaniom. W siedzibie Spółki odznaczenia wręczył prezes Bolesław Knapik, w rejonach zaś, w imieniu Zarządu Spółki, uczynili to kierownicy rejonów. Odnaką wewnętrzzakładową „Zasłużony pracownik komunikacji tramwajowej” odznaczonych zostało 17 pracowników, z czego 11 osób otrzymało odznakę złotą, a 6 kolejnych odebrało odznakę srebrną. W Chorzowie prezes Bolesław Knapik wręczył również – w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – dwa Medale Złote Za Długoletnią Służbę.

Fot.: Aleksandra Starosta

Tramwaje Śląskie z certyfikatem Miesięcznika Forbes

Miesięcznik Forbes uhonorował spółkę Tramwaje Śląskie S.A. Certyfikatem Poland's Best Employers 2021. W kategorii „Transport i logistyka” Spółka sklasyfikowana została na 20 miejscu, jednak biorąc pod uwagę przedsiębiorstwa komunikacyjne, znalazła się na pozycji 6 za: Gdańskimi Autobusami i Tramwajami, Metrem Warszawskim, Kolejami Wielkopolskimi, PLL LOT i Grupą PKP. Lista 300 Najlepszych Polskich Pracodawców

Miesięcznika Forbes powstała po raz pierwszy a sporządzona została na podstawie kwestionariusza dostępnego za pośrednictwem internetowych paneli badawczych oraz na stronie forbes.pl. Podstawą badania była lista 1800 pracodawców zatrudniających minimum 250 pracowników. W badaniach ankietowych wzięło udział ponad 10 tysięcy pracowników, którzy wydali łącznie blisko 160 tysięcy rekomendacji.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

PESA dostarczyła ostatni wagon z zamówienia podstawowego

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

W czwartek 22 kwietnia nad ranem do zajezdni spółki Tramwaje Śląskie S.A. w Katowicach dostarczony został 35 nowy tramwaj wyprodukowany przez firmę PESA Bydgoszcz SA. To ostatni wagon z zamówienia podstawowego. W ramach opcji bydgoski producent dostarczy na Śląsk jeszcze 5 wagonów.

Firma PESA Bydgoszcz SA zakończyła dostawy tramwajów, zamówionych przez Tramwaje Śląskie S.A. w ramach umowy z 29 czerwca 2018 roku. Zamówienie podstawowe objęło 35 niskopodłogowych wagonów: 27 tramwajów typu 120N długości 25 metrów oraz 8 pojazdów typu 120N-10 długości 32 metrów. Ostatni z krótszych pojazdów dotarł do Katowic 15 kwietnia, natomiast dostawa ostatniego z dłuższych tramwajów zaplanowana i zrealizowana została 22 kwietnia. – Możemy być zadowoleni, że producent zrealizował całe zamówienie podstawowe. Wszyscy pamiętamy, że te niemal 3 lata od podpisania umowy, były dla PESY czasem trudnym. Uwierzyliśmy jednak w przyjęty przez firmę plan naprawczy i nie zawiedliśmy się. Mamy satysfakcję, że PESA wróciła do równowagi i dostarczyła nam wszystkie zamówione wagony. Teraz czekamy na realizację zamówienia opcjonalnego – mówi Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Umowa między przewoźnikiem a producentem zakładała możliwość zamówienia opcjonalnie dodatkowo do 5 wagonów 25-metrowych. Spółka Tramwaje Śląskie S.A. postanowiła skorzystać z prawa opcji, zamawiając dodatkowe 5 wagonów typu 120N. Stosowny aneks do umowy podpisany został na początku grudnia 2020 roku. – Produkcja tramwajów zamówionych w ramach opcji już trwa. Wagony powinny zostać dostarczone do Tramwajów Śląskich do 30 września 2022 roku, ale nie wykluczamy, że zrealizujemy zamówienie znacznie wcześniej – mówi Marcin Grzyb, Dyrektor Sprzedaży LRV PESA Bydgoszcz SA. Dostawy nowych wagonów PESY dla spółki Tramwaje Śląskie rozpoczęły się w połowie lipca 2020 r., kiedy do zajezdni w Katowicach dotarł pierwszy tramwaj typu 120N. Na miejscu wagon przeszedł część badań homologacyjnych i uzyskał świadectwo homologacji, a następnie przeszedł procedurę odbiorową, zakończoną pozytywnie w październiku 2020 roku. Podobną drogę przeszły wagony serii 120N-10, a pierwszy z nich dotarł do Katowic 31 października. Wszystkie nowe wagony wyposażone są m.in. w: klimatyzację przedziału pasażerskiego, gniazda USB dostępne dla pasażerów, moduły Wi-Fi, monitoring, głosowy i wizualny system informacji pasażerskiej, ułatwienia dla osób niepełnosprawnych i nowoczesny,

energooszczędny napęd. – Jeśli chodzi o oceny dostarczonych już pojazdów, w tym nowego, zaprojektowanego specjalnie dla Tramwajów Śląskich krótszego 25-metrowego Twista, to cieszą nas opinie nie tylko pasażerów zadowolonych z komfortu podróżowania, ale także motorniczych, którzy chwalą jego właściwości jezdne, czyli płynną jazdę, przyspieszanie i hamowanie – zauważa dyrektor Marcin Grzyb.

Zakup 35 wagonów wieloczlonych z bydgoskiej PESY to realizacja zadania będącego częścią, prowadzonego przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. „Zintegrowanego projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko – Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską. Wartość kontraktu to niespełna 221 mln zł netto, zaś wartość zamówienia dodatkowego wynosi nieco ponad 30 mln zł netto.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Jaki wpływ na ruch tramwajów ma sposób parkowania przez kierowców samochodów? W wielu sytuacjach – ogromny! Przekonać się o tym można za każdym razem, gdy przez źle zaparkowane auto, wstrzymywany jest ruch tramwajów. Dlatego spółka Tramwaje Śląskie po raz kolejny przypomina kierowcom: Parkuj właściwie. Zachowaj 1 metr od torowiska!

Zatrzymania ruchu tramwajowego przez nieodpowiedzialnych kierowców, którzy źle parkując blokują możliwość przejazdu tramwajów, generują określone straty finansowe spółki Tramwaje Śląskie. Jednak bardziej dotkliwy jest fakt, że przez tych kierowców zawodzą się na transporcie tramwajowym pasażerowie. – Ci, którzy już podróżują wagonami, które utknęły, a także ci, którzy na kolejnych przystankach oczekują na wagony, które nie przyjeżdżają wcale lub są mocno spóźnione. To pasażerowie cierpią najbardziej. Cierpi też reputacja spółki, zupełnie nie z naszej winy – zauważa Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Dlatego Tramwaje Śląskie rozpoczęły kolejną już odsłonę akcji społecznej pod hasłem: Parkuj właściwie. Zachowaj 1 metr od torowiska! – Za pośrednictwem mediów chcemy dotrzeć do jak największej liczby kierowców. Chcemy spowodować, by parkując w pobliżu torowisk kierowcy myśleli o konsekwencjach, jakie niesie zablokowanie przejazdu tramwajów. Mamy nadzieję, że w efekcie liczba takich zdarzeń będzie maleć – mówi prezes Bolesław Knapik.

Na razie trend jest niestety odwrotny. W 2020 roku doszło do 68 zatrzymań ruchu tramwajów przez kierowców, którzy nieprawidłowo zaparkowali swoje samochody, uniemożliwiając tym samym przejazd tramwajom. W większości zatrzymania te były kilku- lub kilkunastominutowe, nie powodując wypadnięcia kursów, lecz tylko opóźnienia. Część z nich skutkowało jednak niezrealizowaniem kursów. – Z tego powodu

w 2020 roku straciliśmy 571 wozokilometrów, co w przeliczeniu na stracone przychody, z tytułu niezrealizowanej pracy przewozowej, wyniosło prawie 8 tysięcy złotych – mówi Jacek Kaminiorz, Dyrektor Techniczno-Eksploatacyjny spółki Tramwaje Śląskie S.A. i podaje wyliczenia za pierwsze 100 dni 2021 roku: – W tym roku przez pierwszych 100 dni mieliśmy takich zdarzeń już aż 42, a zsumowany czas zatrzymań wszystkich zablokowanych tramwajów przekroczył 50 godzin! Jedno z tych zatrzymań w Katowicach na placu Miarki było wyjątkowo uciążliwe – trwało 80 minut powodując stratę 215 wozokilometrów, co w przeliczeniu na złotówki oznacza ponad 3 tysiące złotych straty.

Dochodzenie roszczeń od kierowcy, który spowodował zatrzymanie ruchu tramwajowego zwykle nie jest łatwe, ale Tramwaje Śląskie mają już w tym sporo doświadczenia i dużą skuteczność.

– W 2020 roku w 14 przypadkach zatrzymanie spowodowało straty wozokilometrów. We wszystkich tych sytuacjach Spółka dochodziła należności od sprawcy i niemal we wszystkich przypadkach udało nam się uzyskać należne pieniądze. W tym roku nie zrealizowaliśmy już 560 zleconych wozokilometrów, które były efektem 9 zatrzymań – podlicza dyrektor Jacek Kaminiorz. Poza wymiarem społecznym i obciążeniem finansowym ze strony tramwajowej spółki, na kierowców powodujących zatrzymanie ruchu czekają dalsze konsekwencje: – To mandat w wysokości 300 złotych i 1 punkt karny z tytułu niestosowania się do przepisu art. 49 ust. 1 pkt 1 Ustawy Prawo o Ruchu Drogowym. Istnieje również możliwość usunięcia z drogi takiego pojazdu, gdy ten jest pozostawiony w miejscu zabronionym i utrudnia ruch lub zagraża bezpieczeństwu w inny sposób, co wiąże się już z kosztem kilkuset złotych. Trzeba również mieć na uwadze, że spowodowanie utrudnień w przejeździe innych pojazdów może skutkować narażeniem życia ludzi. Ambulans pogotowia ratunkowego, wóz straży pożarnej czy policji mogą z powodu takiego nieodpowiedzialnego zachowania kierującego nie zdążyć z pomocą. To jest aspekt, który często nie jest przewidywany przez kierujących, którzy pozostawiają swój pojazd w miejscu, gdzie jest to zabronione – mówi sierż. szt. Adam Jakubczyk z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

Mysłowicki przetarg rozstrzygnięty

Tramwaje Śląskie wspólnie z miastem Mysłowice rozstrzygnęły przetarg na wyłonienie wykonawcy prac budowlanych dla zadania pn. „Modernizacja infrastruktury torowo – sieciowej na linii tramwajowej nr 14 w Mysłowicach w ciągu ulic: Bytomska, Starokościelna, Szymanowskiego, Powstańców”. O udzielenie zamówienia stara się 6 podmiotów, a za najkorzystniejszą uznano ofertę konsorcjum firm NDI z ceną 44,5 mln zł netto. Oferta mieści się w założonym przez inwestorów budżecie. Jeżeli od wyników przetargu nie będzie odwołań, w maju będzie można podpisać umowę z Generalnym Wykonawcą. Wszystkie prace, zarówno w zakresie tramwajowym, jak w zakresie miejskim inwestycji mają zostać wykonane nie później niż do 30 września 2022 roku.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Wzdłuż ul. Małobądzkiej na odcinku między ul. Krasieńskiego a ul. Słowiańską Wykonawca ułożył większość drugiego toru.

w Bytomiu:

- Na zadaniu wzdłuż ul. Frycza Modrzewskiego ułożono warstwę stabilizującą.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja od strony ul. Katowickiej stawiane są słupy trakcyjne. W rejonie wiaduktu budowany jest mur oporowy. Na odcinku Floriańska - Janasa trwa rozbiórka nieczynnej rury wodociągowej oraz budowa przyłączy sieci kanalizacyjnej.
- Na ul. Hajduckiej rozpoczęły się prace na kolejnym zakresie na odcinku Dąbrowskiego - Wolności. Na wcześniejszym zakresie trwa układanie warstw konstrukcyjnych i płyt torowych na drugim torze.
- Na ul. Powstańców trwa układanie płyt i montaż szyn. Wykonawca przystąpił do przebudowy skrzyżowania z ul. Sobieskiego.

w Dąbrowie Górniczej:

- W przetargach na wyłonienie wykonawcy prac wzdłuż ul. Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Piłsudskiego na początku maja odbędzie się licytacja.

w Mysłowicach:

- Komisja przetargowa wybrała ofertę najkorzystniejszą.

w Rudzie Śląskiej:

- Wzdłuż ul. Goduli wykonawca wybudował nową mijankę Paweł; postępują prace brukarskie.

w Sosnowcu:

- Na ul. Małachowskiego od skrzyżowania z ul. Mościckiego wykonawca ułożył warstwę stabilizacji i pierwszą z warstw konstrukcyjnych.
- Na budowie nowej linii tramwajowej w Zagórzu trwają prace przygotowawcze do betonowania pierwszego fragmentu tunelu. Na innych zakresach kontynuowana jest przebudowa instalacji podziemnych.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej wykonawca kontynuuje prace torowe na obu krańcach zakresu.

w Zabrze:

- W rejonie skrzyżowania ul. Wolności z ul. Knuruwską wykonawca kończy prace na drugim torze. W długi majowy weekend likwidowane będą tymczasowe rozjazdy technologiczne.
- Dla zadania wzdłuż ul. Bytomskiej wykonawca realizuje prace wykończeniowe i porządkowe.

Świętochłowice, ul. Chorzowska

Będzin, ul. Małobądzka

Chorzów, ul. 3 Maja

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Ścieżkami Miasteczka Śląskiego

W niewielkiej śląskiej miejscowości powiatu tarnogórskiego znaleźć można wiele interesujących miejsc. Jednym z nich jest tutejszy zabytkowy kościół, znajdujący się na Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego. Chwilę wytchnienia znajdziemy także w dostojnym cieniu starodrzewia miejskiego parku.

Miasteczko Śląskie leży około 10 kilometrów od Tarnowskich Gór (w latach 1975-1994 było jedną z dzielnic tego miasta), w otoczeniu kompleksu Lasów Lublinieckich. Początki miejscowości związane były z Żyglińskimi Górami, jak pierwotnie nazywano osadę górniczą, na terenie której od początku XV wieku funkcjonowały kopalnie (gory) rud srebra, ołowiu i żelaza. Szybki rozwój osady, założonej w 1530 roku, doprowadził do nadania jej 23 kwietnia 1561 roku praw miejskich, z jednoczesną zmianą nazwy na Geörgenberg (Góra Jerzego). Stosowną decyzję podjął margrabia Jerzy Fryderyk Hohenzollern-Ansbach, książę karwiński i pan Bytomia. Niemieckojęzyczna nazwa nie przyjęła się wśród mieszkańców, którzy swoją osadę nazywali Miasteczkiem. Przymiotnik „Śląskie” dodano do nazwy w 1963 roku.

Najstarszą częścią dzisiejszego miasta jest Żyglin, którego historia sięga XI wieku. Tam też powstał pierwszy kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny.

Wraz z wyczerpywaniem się od XVIII wieku wydobywanych kruszców następowało zubożenie mieszczań i obniżenie znaczenia Miasteczka, co w konsekwencji doprowadziło do utraty praw miejskich oraz zmiany charakteru miejscowości na bardziej rolniczy. Pod koniec XIX wieku podjęto próby reaktywacji górnictwa kruszcowego, ale bez większych rezultatów. Ostatecznie eksploatację kopalni zakończono w 1917 roku. Przemysł do Miasteczka wrócił dopiero w latach sześćdziesiątych XX wieku, wraz z budową huty cynku, którą uruchomiono w 1966 roku. Zakład ten przyczynił się do rozwoju miasta. Wzniesiono nowe osiedle mieszkaniowe, szkołę, przedszkole i ośrodek zdrowia. Utraczone w 1945 roku prawa miejskie Miasteczko odzyskało 1 stycznia 1995 roku, stając się samodzielną jednostką administracyjną.

Ratusz w Miasteczku Śląskim

Spacer po mieście rozpoczniemy od Rynku, który stanowi zabytkowy układ urbanistyczny miasta. Obok starej zabudowy miejskiej na szczególną uwagę zasługuje miejski ratusz, wzniesiony w 1900 roku. Nieco dalej znajduje się najcenniejszy zabytek Miasteczka, czyli drewniany kościółek pw. św. Jerzego i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz drewniana wieża dzwonnicy.

Dzwonnica przy kościele pw. św. Jerzego i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Oba obiekty pochodzą z 1666 roku.

Wnętrze urokliwego kościółka doświetlone jest dwoma zamkniętymi półkoliście oknami na południowej ścianie nawy oraz dwoma prostokątnymi oknami w prezbiterium. Dodatkowe kwadratowe okno znajduje się w zakrystii. Z zewnątrz kościół opasany jest otwartymi, gontowymi przydaszkami (tzw. sobotami), wspartymi na słupach z zastrzałami. W świątyni przeważa wystrój barokowy. W nowym ołtarzu głównym wykorzystano elementy dawnego ołtarza. Zdobi go obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, pochodzący z połowy XVII wieku. Ponadto w kościele mieszczą się trzy ołtarze boczne oraz ambona. Prezbiterium oddzielone jest od nawy tęczową belką, z umieszczonym na niej krucyfiksem i datą budowy kościoła. Na stropach i ścianach prezbiterium zachowała się polichromia. Na uwagę zasługuje również chór muzyczny, który z lewej strony nawy jest przedłużony na ścianę, tworząc dodatkową powierzchnię. Na chórze znajdują się organy, pochodzące z 1846 roku.

W sąsiedztwie kościoła stoi drewniana dzwonnica. Wieża stanowiła jedyne wejście na ogrodzony teren kościoła z przykościelnym cmentarzem, używanym do 1815 roku. Na uwagę zasługuje jeszcze murowana kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, umieszczona w ogrodzeniu kościoła, a pochodząca z XVIII wieku.

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców, w 1898 roku rozważano możliwość rozbudowy świątyni, ale ostatecznie podjęto decyzję o budowie nowego obiektu, który stanął nieopodal drewnianego kościoła.

Na początku XX wieku, obok drewnianego kościoła pw. św. Jerzego i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, wybudowano ceglano-kamienną świątynię

Jest to murowana, ceglano-kamienna, neogotycka budowla, wzniesiona w latach 1905-1908, wg projektu Fridricha Oskara Hossfelda. Wnętrze jest jednonawowe, zamknięte od południa trójbocznym prezbiterium, w którym stoi ołtarz główny z kamienną mensą i centralnie ustawioną, trójdzielną szafą ołtarzową z predellą, wykonaną przez Paula Ondruscha z Głubczyc. W jej centralnej części znajduje się polichromowana, płaskorzeźbiona scena Wniebowzięcia NMP z aniołami. Po bokach obrazu stoją figury św. Piotra i św. Pawła. Dodatkowo płaskorzeźba Wniebowzięcia zasłaniana jest przesuwным barokowym obrazem, przedstawiającym Matkę Boską Siedmiu Boleści, przeniesionym z drewnianego kościoła. Pochodzący prawdopodobnie z 1699 roku, słynący cudami obraz Matki Bożej namalowany został na desce, a osłonięty jest srebrną kutą koszulką. Wokół niej umieszczono liczne wota, z których najstarsze datowane są na 1734 i 1743 rok.

Po przeciwnej stronie kościoła, na niewielkim skwerze przy ul. Dworcowej wniesiono w 1994 roku siedem kapliczek domkowych – stacji Siedmiu Boleści Matki Bożej oraz krzyż i większą kaplicę z ołtarzem polowym. Nieco dalej wzniesiono w 1826 roku ceglany budynek szkoły, natomiast wraz z uruchomieniem linii kolejowej na

przełomie 1883/1884 roku u wylotu ulicy wybudowano stojący do dziś dworzec kolejowy.

Nieopodal skrzyżowania Rynku z ul. Woźnicką, po lewej stronie, zobaczyć można pomnik poświęcony Poległym Obrońcom Ojczyzny. Monument z orłem zrywającym się do lotu odsłonięto w maju 1961 roku. Na kamiennych tynkowanych blokach umieszczono od frontu Krzyż Virtuti Militari, a po bokach tarczę zwieńczoną orłem oraz dwoma grunwaldzkimi mieczami oraz tablice inskrypcyjne.

Idąc wzdłuż ul. Woźnickiej napotkamy drewniany krzyż przydrożny, zwany krzyżem „Na Kolybce”. Z tego miejsca warto skierować się w stronę Rynku i dojść do tzw. Parku Rubina. Zrewitalizowany park porastają starodrzewia i zarośla, a w niektórych miejscach występują gołe skały, które świadczą o dawnej eksploatacji górniczej prowadzonej na tym terenie. Park zyskał nowe alejki, ławki i oświetlenie. Znajdziemy w nim fontannę oraz tzw. grotę smoka, a także mały amfiteatr. Tuż obok parku zobaczymy mały dworek – tzw. willę Rubina, której właścicielem był przybyły w drugiej połowie XIX wieku do Miasteczka nauczyciel Michael Rubin. Obecnie w budynku działa miejskie przedszkole nr 1.

Ścieżka naszego spaceru prowadzi na powrót do Rynku, a dalej do skrzyżowania ulic Gałczyńskiego z ul. Norwida, gdzie znajduje się cmentarz

Ołtarz w drewnianym kościele

Belka z datą budowy kościoła i krucyfiksem

parafialny. To ostatni punkt wizyty w Miasteczku Śląskim. W otoczeniu zabytkowego drzewostanu znajduje się nagrobek ks. Teodora Christpha (1839-1893), który od 1871 do śmierci był duszpasterzem w tutejszym kościele, a na kilka miesięcy przed śmiercią otrzymał tytuł honorowego proboszcza.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Pomnik Obrońców Ojczyzny przy ul. Woźnickiej

Zabytkowy budynek Przedszkola nr 1

Zrewitalizowany park w Miasteczku Śląskim

Spisz się dobrze!

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

 Liczymy się
DLA POLSKI!

Wejdź na spis.gov.pl i spisz się!
Spis trwa od 1 kwietnia 2021 r.

Spis Powszechny to:

Obowiązkowe badanie realizowane raz na 10 lat przez Główny Urząd Statystyczny

Ustawowa gwarancja ochrony Twoich danych

Nowoczesna i bezpieczna formuła spisu on-line

Pamiętaj, że udział w spisie to Twój obowiązek wynikający z ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

 GUS | NSP 2021

Wystartował Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Od 1 kwietnia do 30 września 2021 roku każdy mieszkaniec Polski ma obowiązek przeprowadzenia samodzielnego samospisu przez internet.

W tym roku po raz pierwszy Narodowy Spis Powszechny będzie realizowany przede wszystkim przez internet. Każdy mieszkaniec Polski musi dokonać spisu samodzielnie, logując się na rządowej stronie spis.gov.pl i tam odpowiadając na pytania.

Osoby nieposiadające odpowiedniego sprzętu z dostępem do internetu mogą dokonać samospisu w pomieszczeniach udostępnionych przez urzędy statystyczne i pozostałe jednostki statystyki publicznej (lista tych miejsc znajduje się na stronie GUS).

Jeśli ktoś (np. ze względu na zaawansowany wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność) nie będzie w stanie wypełnić formularza przez internet, pomogą mu rachmistrzowie spisowi. **Osoby wykluczone cyfrowo mogą skorzystać z opcji "spisz się przez telefon" na infolinii spisowej obsługiwanej przez pracowników statystyki publicznej od poniedziałku do piątku od 8:00 do 18:00 pod numerem: 22 279-99-99. Aktualnie (ze względu na epidemię) nie przewiduje się wywiadów bezpośrednich realizowanych przez rachmistrzów.** Udział w Narodowym Spisie Powszechnym jest naszym ustawowym obowiązkiem - odmowa wzięcia udziału w spisie wiąże się z karą w wysokości do 5 tys. zł.

Na jakie pytania trzeba odpowiedzieć?

Na początku każdy biorący udział w spisie zobowiązany będzie do podania swoich najważniejszych danych osobowych takich jak: imię, nazwisko, płeć, data urodzenia i numer PESEL.

W następnej kolejności pytania dotyczyć będą adresu zamieszkania, tego jak długo mieszkamy pod tym adresem, a także czy adres ten jest stały, czy tymczasowy. Pytani będziemy również o wszystkie inne osoby, które razem z nami mieszkają pod wskazanym adresem 31 marca 2021, a także osoby, które były wówczas zameldowane pod tym adresem, lecz przebywały za granicą.

W dalszej części kwestionariusza znajdują się coraz bardziej szczegółowe pytania. Pytani będziemy o relacje rodzinne wszystkich mieszkańców w naszym miejscu zamieszkania (rodzice, małżonek lub partner/partnerka), status własnościowy mieszkania, jego powierzchnię, wiek, podłączone media, źródła ogrzewania.

Pojawią się również dość szczegółowe pytania dotyczące naszej osoby: o status cywilny, życie w nieformalnym związku, migracje, wykształcenie, narodowość, język, wyznanie, stan zdrowia oraz naszą aktywność zawodową.

Źródło: spis.gov.pl

Spis Powszechny jest obowiązkowym badaniem realizowanym raz na 10 lat przez Główny Urząd Statystyczny. Jest to główne źródło obiektywnej wiedzy o liczbie osób zamieszkujących Polskę, ich pracy, miejscu zamieszkania, wykształceniu czy warunkach życia. Wyniki spisu umożliwiają analizę i ocenę różnicowania przemian demograficznych i społecznych w dowolnych przekrojach. Na ich podstawie rząd podejmuje najważniejsze decyzje gospodarcze i społeczne na kolejne lata. Spisy powszechne obejmują całą populację ludności i mieszkań (w przypadku narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań) lub gospodarstw rolnych (w przypadku powszechnego spisu rolnego). Oznacza to, że dane uzyskiwane w wyniku spisu powszechnego pochodzą od wszystkich obywateli. Co istotne, w przypadku wielu cech demograficzno-społecznych, jak np. wyznanie, narodowość czy stopień niepełnosprawności, spisy powszechne są dla państwa jedynym źródłem danych.

Zdjęcia: Marcin Silva, Mariusz Banduch

Pierwszeństwo zdrowego rozsądku

Od 1 czerwca obowiązywać będzie zmieniona ustawa Prawo o ruchu drogowym. Nowe przepisy zwiększają ochronę prawną pieszego, jednak w jeszcze większym stopniu niż wcześniej wymaga się od niego zachowania ostrożności i skupienia na drodze.

Z europejskich danych wynika, że Polska jest jednym z najbardziej niebezpiecznych unijnych krajów dla pieszych. W przeliczeniu na milion mieszkańców w ciągu roku śmierć w wypadkach ponoszą u nas 22 piesze osoby. Europejska średnia to 10.

To pokazuje, jak duża jest skala problemu. Zmiany w przepisach mają to poprawić. Nowelizacja Prawa o ruchu drogowym wprowadza nowe obowiązki zarówno dla kierujących, jak i dla pieszych. Zgodnie z nowymi przepisami pierwszeństwo przed pojazdami - **z wyjątkiem tramwaju!** - będzie miał pieszy przebywający na przejściu dla pieszych i wchodzący na nie. Kierowcy mają więc obowiązek zachowania szczególnej ostrożności przy dojeżdżaniu do przejścia dla pieszych, oznakowanego znakiem D-6. Taki zapis zmusi kierujących po-

jazdami do zmniejszania prędkości w pobliżu przejść, przy których idą ludzie. Nie oznacza to jednak, że piesi będą mogli robić wszystko. Nowe przepisy, oprócz przywileju, dodają im też zakaz „(...) korzystania z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię lub torowisko oraz na przejściu dla pieszych – w sposób, który prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji sytuacji na jezdni, torowisku lub przejściu dla pieszych”. Przed wkroczeniem na przejście piesi będą więc musieli upewnić się, że widzą sytuację na jezdni oraz że sami są widoczni. Bez zmian pozostaje zapis, który zabrania pieszym wchodzenia bezpośrednio przed jadący pojazd.

Źródło: www.moto.pl

Nawet najdoskonalsze przepisy nie zastąpią ostrożności i zdrowego rozsądku. Warto pamiętać o kilku zachowaniach, które zwiększą bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Kierowco!

1. Zawsze zwalniasz przed przejściem dla pieszych i obserwuj jego okolice. Nie musisz czytać w myślach pieszemu. Zawsze bądź gotowy, by ustąpić mu pierwszeństwa, jeśli znajdzie taka potrzeba.
2. Traktuj przejścia dla pieszych i ich okolice jak drogi z pierwszeństwem przejazdu. Kiedy znajdujesz się na drodze podporządkowanej, ustępujesz pierwszeństwa nie tylko tym samochodom, które już znajdują się na skrzyżowaniu, ale również tym, które się do niego zbliżają i mają przed tobą pierwszeństwo. Tak samo traktuj przejścia dla pieszych i samych pieszych.

Pieszcy!

1. Nie stój w okolicach przejść dla pieszych, jeśli nie zamierzasz przez nie przejść. Wprowadzasz niepotrzebną niepewność wśród kierowców.
2. Nie wchodź na przejście, jeśli widzisz pędzący samochód. Nawet jeśli jego kierowca cię zauważy, może nie zdążyć wyhamować. Na drodze nie chodzi o to, by za wszelką cenę korzystać z przysługującego nam pierwszeństwa. Chodzi o bezpieczne dotarcie do celu.
3. Jeśli chcesz przejść przez przejście, staraj się nawiązać kontakt wzrokowy z kierowcą. Będziesz mieć pewność, że cię widzi i dobrze odczytuje twoje zamiary.
4. Nie bierz za pewnik tego, że jeśli jeden kierowca zatrzymał się, by ustąpić ci pierwszeństwa, drugi zrobi to samo. Jeśli droga, przez którą przechodzisz, ma więcej niż jeden pas, upewnij się, że kierowcy stojący na wszystkich pasach zatrzymali się przed przejściem.
5. Jeśli coś ogranicza ci widoczność na przejściu dla pieszych to zakładaj, że po niewidocznym dla ciebie fragmencie drogi pędzi kierowca, który cię nie widzi. Zawsze stosuj zasadę ograniczonego zaufania.

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

**widziane
zza pulpitu**

Znowu wiosna, okrągły minął rok

Może w tym roku nieco spóźniona, może przeplatana nieustępującą zimą, jednak nie da się zaprzeczyć, że nadeszła wiosna. Wraz z nią przyszły rocznice: nie tylko ta przykra związana z pandemią, lecz również miła dotycząca nowych tramwajów.

Wiosna to pora roku kojarząca się z czymś świeżym, nowym; budząca nadzieje oraz energię do działania. Lecz nie tylko. W przypadku, o którym myślę, wiosna to czas, który dolicza lat. Spoglądając na świat zza okien kabiny motorniczego uświadomiłem sobie bowiem, że nasze Kasie, czyli krótkie wagony wyprodukowane przez poznański Modertrans, to już roczniaki! Pamiętam jak w połowie kwietnia zeszłego roku budziły zainteresowanie, mknąc torowiskami naszych miast z oznakowaniem „Przejazd Techniczny”. A od tego momentu minął już okrągły rok. Wspólnie obserwowaliśmy jak wykonują zadania przewozowe we wszystkich warunkach atmosferycznych. Od bieżącego roku będziemy liczyć im już nie miesiące, a lata.

Rok kalendarzowy to czas, który pozwala na pewnego rodzaju podsumowania. Pozwala na przedstawienie wyników, upoważnia do przedstawienia osiągnięć. Zatem przypomnijmy. Wagony typu MF10AC oraz MF11AC BD (dwukierunkowy), którym nadano imię Kasia, pozwoliły na wprowadzenie kolejnych unowocześnień na szlakach tramwajowych w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Warto wspomnieć, że nie tylko aspekty wizualne (choć nowoczesny design powoduje, że nie można przejść obok Kasi obojętnie), ale również wyraźna poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróży, to czynniki, które wyróżniły nowe wagony i służą nam wszystkim. Tramwaje, na których dzisiaj skupiłem swą uwagę, zostały skierowane do służby w rejonach obsługiwanych przez zajezdnie w Będzinie i Bytomiu. Pełniąc służbę w rejonie będzińskim, podróżujemy nimi do Konstantynowa Okręży, gdzie wykorzystujemy zalety techniczne w postaci możliwości łatwego, samodzielnego manewrowania na tzw. trójkacie torowym. Wożąc pasażerów na trasach rejonu bytomskiego, głównie wywiązuje się z trudnego zadania, jakim jest zastępowanie za pocziwe wagony typu N, kursując na linii nr 38. Przede wszystkim jednak na tej trasie wykorzystujemy dwukierunkowość naszej Kasi. Nie do przecenienia są też takie aspekty jak niska podłoga czy klimatyzacja przedziału pasażerskiego.

Zatem... pierwszy rok służby minął. Chrzest bojowy we wszystkich warunkach atmosferycznych zaliczony. Miłe słowa o Kasiach płyną z ust motorniczych, którzy chwalą sobie służbę w komfortowych warunkach – w wygodnym fotelu umieszczonym w ergonomicznej kabinie. Jestem przekonany, że przez ten rok nowe tramwaje wpisały się pozytywnie w krajobraz naszych miast.

Fot.: Marcin Bułanda

Kolejna wiosna to niestety nadal trudny czas walki z pandemią koronawirusa. Teoretycznie wszyscy o tym wiemy, a jednak... Patrząc przez wewnętrzne lustro na przedział pasażerski nietrudno jest zauważyć pasażerów, którzy nie stosują się do obowiązujących wytycznych.

Pamiętajmy o zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa sobie i innym. Proszę, by nie zapominać, że nadal zajmujemy co drugie miejsce, na ile to możliwe utrzymujemy dystans oraz podróżujemy z poprawnie założoną maseczką. Tak niewiele a jednak tak wiele. Ale to nasz wkład, by inni czuli się bezpiecznie w tramwaju.

Nowy wzór wizualizacji przystankowej

Wizualizacja SW – Studio ITEM, Karolina Holdys i Joanna Pastusińska

Po kilku miesiącach prac przygotowawczych Zarząd Transportu Metropolitalnego przyjął nowy projekt wyglądu rozkładów jazdy, słupków i gablot. Informacje dla pasażerów będą prezentowane w jednolity, a zarazem bardziej czytelny i estetyczny sposób.

ZTM podjął się zadania wyjątkowego w skali kraju. Obszar obsługiwany przez tego organizatora transportu to 56 gmin i prawie 7 000 przystanków zlokalizowanych na ponad 2,5 tys. km kwadratowych. Opracowany projekt łączy różne podsystemy, m.in. systemy informacji przystankowej oraz system informacji na automatach biletowych. Ujednolicony zostanie wzór tablic z nazwami przystanków, które będą znajdować się w górnej części wiaty przystankowej. W górnym boku słupka z rozkładem jazdy oznaczone zostaną numery linii, które odjeżdżają z danego przystanku. Dzięki temu pasażer z daleka będzie mógł zorientować się, czy z tego miejsca odjeżdża pojazd, na który czeka.

Zmianom ulegną w zasadzie wszystkie elementy infrastruktury przystankowej. Słupki będą składać się z modułów, wymiana ich poszczególnych elementów pozwoli na szybsze działanie zespołów

obsługujących przystanki oraz zmniejszenie kosztów utrzymania. Na tablicach pojawią się kody QR, których zeskanowanie umożliwi przejście do internetowego rozkładu jazdy danego stanowiska. Zgodnie z nowym projektem pojawią się również specjalne miejsca w gablotach, w których oprócz nazwy przystanku, numeru stanowiska i informacji o organizatorze transportu, pasażerowie będą mogli znaleźć wszystkie najważniejsze informacje dotyczące organizacji ruchu. Dodać trzeba, że gabloty będą podświetlane, co ułatwi odczytywanie informacji w godzinach wieczorno-nocnych oraz podczas złych warunków atmosferycznych. Co ważne, na rozkładach jazdy przy numerach linii objętych zmianami pojawią się specjalne znaczniki oraz kod QR odsyłający do komunikatu na stronie internetowej ZTM. Zmodyfikowany zostanie także wygląd rozkładów jazdy oraz ich oznaczenia graficzne. Wszystkie będą drukowane na białym tle - kolor żółty, który dotychczas pojawiał się na rozkładach linii tramwajowych, zarezerwowany będzie dla tymczasowych zmian, tak by zwracać uwagę osób korzystających z transportu zbiorowego.

Jednolity system oznacza łatwiejszą i sprawniejszą wymianę informacji i rozkładów jazdy na przystankach. Nowe rozwiązanie wiąże się także z dużymi oszczędnościami. Poprzez wykorzystywanie tych samych i niezależnych względem siebie elementów na poszczególnych przystankach, pojawi się możliwość wymiany tylko tych części, które tego wymagają, bez konieczności ingerencji w całą konstrukcję. Zmniejszy się także liczba typów elementów infrastruktury przystankowej, co obniży jednostkowe koszty produkcji.

Pod koniec ubiegłego roku Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia przyjęła „Wytczne dotyczące infrastruktury transportu zbiorowego”. Dotyczą one wprowadzenia jednolitych standardów

infrastruktury przystankowej.

Proponowane przez Metropolię rozwiązania dotyczą m.in. rodzaju nawierzchni, krawężników peronowych, wiat przystankowych, tablic z rozkładami jazdy czy siedzisk. Regulacje dotyczą także tablic informacji pasażerskiej oraz automatów biletowych. Rekomendacje odnoszą się też do węzłów przesiadkowych, dostępności przystanków oraz stosowania rozwiązań ułatwiających korzystanie z infrastruktury przez osoby o ograniczonych zdolnościach w poruszaniu się. Projekt systemu informacji wizualnej dla transportu miejskiego dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii został przygotowany przez TUKEJ. To grupa projektowa, którą na stałe tworzą Justyna Kucharczyk i Agnieszka Nawrocka – związane z ASP w Katowicach, przy współpracy ze studiem ITEM Karoliną Holdys i Joanną Pastusińską.

Źródło: www.metropoliaztm.pl

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Wiedniu.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykazą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 maja na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

Wiedeń, Austria

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie: Michael Russel

Krzyżówka panoramiczna

Miasto Romea i Julii	▼	Pukle	▼	Imię Collins, aktorki	▼	Stępka	▼	Ryś stepowy	▼	Imię Englerta
Udaje elegantkę		Pas przy drodze		Drżące drzewo		Zetknięcie				Myśliwy z Kanady
Dawna lokomotywnia	▶			Atlas (archit.)	▶					
▶				Dawny zbytek						
Epoka Rubensa								Łączy kółka wózka		Rzymska bogini Księżycy
Model Fiata	▶			Orzeł przedni		"Miś" z eukaliptusa	▶			
Danie barowe										
▶						Niewiadoma w równaniu				
Matematyk z Miletu		Korzyść, pożytek	▶			"Obywatel..." Orsona Wellesa	▶			
▶										
				Żagłowiec w akwarium	▶					

Litery w kolorowych rzędach utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 maja na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.

Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.